

34(094.5)
(497.1)

2779
ii

475

Поштарина плаћена.

Год. XVIII

НОВИ САД 15. XI. 1938.

Број 11

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XVIII

1938

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

ШТАМПАРИЈА ДУШАНА ЧАМПРАГА И ДРУГА НОВИ САД

Садржај: 228 Плата пољопривредног чељадета. — 229 Престанак туторске власти. Правни лек по ванпарн. поступку. — 230 Принадлежности општинског бележника. — 231. Правни лек у обновљеној парници. — 232 Стицања права својине на покретне ствари. — 233 Парница после комасационог поступка. — 234 Искључен рекурс. Исправка одлуке. — 235 Место улагања рекурса. — 236 Преслушање сведока. — 237 Отказ стана. — 238 Задоцњено пријављена штета, осигуравајућем друштву. — 239 Уредба о заштити земљорадника и Народна Банка. — 240 Искључена ревизија у брачно имовноправном питању. 241 Искључен уток у предмету сједињења и одвојења парнице Главни умешач. Приговор против актората. Укидање имовне заједнице и трошкови те парнице. — 242 Пресумција. — 243 Осигурање прив. издржавања. — 244 Заступник деоничарског друштва. — 245 Придржање права на берива. — 246 Одговорност жељезнице за оштећену робу. — 247 Оштета за губитак ока. — 248 Менични приговори. — 249 Надлежност управне власти и берива општ. намештеника. — 250 Прековремени рад. Паушалирање. — 251 Повишење издржавања. — 252 Издржавање ванбрачног детета и ванпарнични поступак. — 253 Бианко меница. Есконтна листа и доспелост менице. — 254 Исправка очевидне погрешке. — 255 Адвокат може тражити извршење ради наплате досуђених му трошкова — 256 Бракоразводна парница (§ 80). — 257 Кућа се сматра недељивом. — 258 Руковање имањем узаконеног детета без обавезе обрачуна. — 259 Ранији споразум у погледу укидања заједнице. — 260 Укидање имовне заједнице.

Шв.п. еп / 346

Закона о брачном праву. — III. Жена није дужна да се врати своме мужу, ако је овај ступио у небрачни однос са другом женом. (Кс. у Новом Саду, Г. I. 460-1934).

228.

По § у 62 зак. чл. XLX: 1907 спорови ради плаше пољопривредног чељадета на отказно време не спада у делокруг суда. У делокруг суда спада само решавање о отштетним захтевима, који прелазе сада хиљаду динара. (Кс. у Н. Саду, Г. 662-1934).

Поводом ревизионе молбе тужене укида се првостепена и призивна пресуда као и цео поступак, те се тужба одбацује

Тужитељи се осуђују, да плате туженој у име трошка првостепеног поступка 550 динара, у име трошка призивног поступка 435 динара, те у име трошка ревизионог поступка 315 динара, све за 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Касациони суд није могао уважити ревизијски разлог, да је призивни суд погрешно, кад је тужиоце третирао као спољне слуге, јер тужени не образлаже, зашто је то становиште суда погрешно.

Према томе остаје утврђено, да су тужиоци спољне слуге.

Но основана је она жалба тужене, да овај спор не спада пред редовни суд.

Закон. чл. XLV из 1907 о уређењу правног односа између господара и пољопривредног чељадета говори о правима на плату и на штету послопримца.

§ 62 истога закона установљава, да у делокруг судова спада само решавање отштетних захтева који прелазе сада 1000 динара.

У овој парници ради се о плати за отказно време, а то питање у смислу § 62 не спада у делокруг суда.

Околност, да је среско начелство према наводима

странака, изјавило, да није надлежно да поступа у овој ствари, нема уплива на решење питања о делокругу суда, јер чл. 31 Уводног закона за нови грпп. каже само за случај кад обртна власт (зак. чл. XVII: 1884) изрекне своју ненадлежност, да суд не може ускратити поступак, а овде није поступала обртна власт.

Из тих разлога а на основу § 607 грпп. § 597 грпп. и § 591 грпп. морао је Касациони суд обе пресуде нижих судова укинати и тужбу одбацити.

С обзиром на горње становиште овога суда остали ревизијски разлози нису од важности те их Касациони суд не узима у разматрање.

Решење о трошку се оснива на § 143 и 152 грпп.

У Новом Саду, 29 маја 1937 године.

229.

I Од дана пунољетности престаје штурорска власт сирочадског стола. Након пунољетности малолетнога, нема места одређивању обезбеђења од стране сирочадског стола на основу §-а 126 зак. чл. XX из 1877 год. — II. По §-у 15 Ванпарничног поступка и против два једнака закључка има места правном леку ако је повређен закон у којој битној тачки

(Кс. у Н. Саду, Рек. 146-1935)

Касациони суд Б. Одељење рекурсу места даје, укида оба решења нижих власти, а молбу К. Ш. рођ. Ц. од 27 децембра 1934 одбацује.

Разлози: К. Ш. молила је да, пошто поставши пунолетном није одобрила обрачуне своје матере, да сирочадски сто одреди обезбеђење на иметак матере до износа од 123.000 динара. Сирочадски сто је удовољио овој молби позивом на 126 § XX чл. из 1877 и с обзиром на то да је молитељица против своје матере у смислу 137 §-а покренула парницу. Овај закључак одобрила је и II степена власт.

У своме рекурсу мати Ш. К. напада закључке нижих турских власти, да су противни закону.

Жалба је основана.

Није спорно да је Ш. К. у времену поднашања своје молбе била удата, те према томе пунолетна. Како пак од дана пунолетности престаје турска власт над малолетним, то сирочадски сто сем у §§ 132—134 није имао другу компетенцију над бившом малолетником. Како пак према 126 §-у закона, сирочадски сто поступа у име и за малолетнога и то само ако турско сирочадско столу не положи рачуне дочим онда када овај случај не постоји, већ се води поступак само у смислу 132—137 §§ а након пунолетности малолетног нема места одређивању обезбеђења на основу 126 §-а, то је сирочадски сто противно закону донео нападнути закључак, а како у смислу новог ванпарничног поступка, када је повређен закон има места правном леку и против два једнака закључка нижих власти, то је ваљало жалби Ј. М. удовољити, закључке нижих турских власти укинути и молбу Ш. К. са разлога инкомпетенције одбацити.

Нови Сад, 25 маја 1935 године.

*

Види: чл. 45 од 2 Уводног закона за ванпарнички поступак.

230.

Спор у погледу припадности општ. бележника спада на административни пут. Но, ако је у питању само новчана вредност неспорних натуралних берива и прихода, спор спада пред редовни суд.

(Кс. у Н. Саду, Г. 1357-1929).

Касациони суд Б. Одељење ревизионој молби тужитеља делимично места даје, пресуду позивног суда делимично и у толико мења да изриче, да изузев потраживања за тврдо дрво из 1919 године у колико оно премаша количину од 4 хвата. даље, изузев 5 ставку потраживања из 1920 године (306 динара мировински принос)

у овом спору не постоји разлог из 1 тач. 180 § а грпп., враћа списе првостепеном суду на мериторно решење. У осталом ревизиону молбу одбија а ревизионе трошкове установљава за тужитеља у своти од 1600 динара, а за тужену у своти од 700 динара.

Разлози: Правно је правило да спор у погледу принадежности општинског бележника спада на административни пут. Но ово правило важи само у колико је предмет спора: шта све припада бележнику. Како пак у конкретном случају питање берива међу странкама, изузев висину потраживања у дрву за 1919 годину и мировински принос, није спорно, већ је спорно само то: колика је новчана вредност појединих натуралних берива и прихода, и како је онај приговор тужене општине, да тужитељу не припада ништа, правомоћним решењем надлежне административне власти већ решен и према томе у овој парници не може доћи у обзир, то је преиначењем пресуде позивног суда ваљало изрећи, да у погледу тужбеног потраживања изузев споменуте 2 позиције не постоји разлог који спречава парницу, па како ни I степени суд није донео мериторно решење ваљало је предмет вратити овоме суду на мериторно решење.

Расположење у погледу трошкова оснива се на 509 § грпп-а.

Нови Сад, 27 марта 1930 године.

231.

По §-у 574 Грпп. против одлука донесених у питању обнове, као и у парничном предмету, има места правном леку само у толико, у колико се ове одлуке могле напасти правним леком у основној парници.

(Кс. у Н. Саду, Г. 961-931.)

232.

Право својине покретних ствари, које се могу пре-

дати из руке у руку — а таква покретна ствар је и жито — стиче се предајом.

(Ап. суд у Н. Саду, као ревиз. суд Г. 193-1933.)

233.

Нема таквог законског прописа по којем би лице, коме је у комасационом поступку предата земља у посед у смислу тач. е §-а 131 Наредбе Мин. правде број 30/1909 било дужно, да у року од године дана покрене тужбе против лица, на чијем се имену налазе некретнине у земљишној књизи.

(Ап. суд у Н. Саду, као ревиз. суд, Г. 204-1934.)

234.

I. Апелациони суд, упућујући I ст. суд на даљи мериторни поступак, правилно је поступио, када је своју одлуку донео у облику закључка. Против овога закључка, по §-у 613 тач. 3 новог Грп. искључен је рекурс, ако Апел. суд није даљи поступак код I ст. суда учинио зависним од правоћности свога закључка. — II. Суд је властан да назив своје одлуке, која је погрешком у писању названа пресудом у место закључком, у смислу §-а 518 Грп. исправи.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 320-935)

235.

Према одредби § а 614 новог Грп. и против закључка призивног суда, рекурс се има уложити код суда првога степена.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 260-1935).

236.

Није основана жалба да сведок није исцрпно испитан, ако је жалилац присутан био приликом саслушања, па није стављао сведоку питања.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 607-1935)

237.

I. Поступку по 655 и след. §§-ма новог Грпг. има места само онда, ако је потребан отказ у циљу да се спречи прећутно обновљење порабног уговора или да се овај раскине. — II. Када тужилац тражи да се уговор раскине зато, јер су тужени онемогућили одржање уговора, онда му припада право на тужбу, а не на отказ. III. Поднесак који не одговара тужби, него само отказу, не може се сматрати тужбом ни на жељу подносиоца. IV. За подношење приговора против отказа, меродаван је рок садржан у закључку суда.

(Кс. у Н. Саду, Н. Г. 906-934)

238.

Околност, да је оштећени задоцњено пријавио своју штету, не ослобађа осигуравајуће друштво дужности плаћања, него је осигураник само одговоран за ону штету, која је евентуално тиме настала осигуравајућем друштву (§ 476 Трг. Зак.)

(Кс. у Н. Саду, Г. 43-931.)

239.

Прописи Уредбе о заштити земљорадника не могу се примењивати на потраживања Народне Банке Ова привилегија Народне Банке односи се само на њене непосредне дужнике — земљораднике, а не на оне дужнике, чије су менице путем реесконта или ломбарда дошле у посед Народне Банке.

(Врховни суд у Сарајеву, бр. Рек. 25-1938.)

Рекурс се делимично уважава, побијани се другостепени закључак преиначује тако, да се извршни поступак привремено обуставља, док се не реши питање постанка дуга и земљорадничког својства извршнице. Првостепеном се суду наређује да даље по закону поступи.

Трошак другог и трећег степена оставља се новој одлуци о ствари.

Разлози: Другостепени је суд и ако у облику укидања првостепене одлуке стварно исту преиначио узевши, да се на потраживања Народне банке не протеже уредба о заштити земљорадника, па је наредио, да се извршење настави.

Жалитељица наводи, да је 1929 године дигла менични зајам код Прве Српске штедионице у П. и дуг постепено отплаћивала, док није прекинула с отплатом услед кризе. По уредби из године 1935 да је морала допринети нову меницу и да ју је и допринела, па да је приједорска банка оне менице, које је добила есконтовала по уредби код Народне банке. Истиче, да су према становишту другостепеног суда у повољнијем положају они земљорадници, који нису одмах удовољили својој обавези придонесења менице. Тврди да има право на заштиту.

Рекурс је ваљало делимично уважити и изрећи привремену а не коначну обуставу извршења из ових разлога.

Већ уредбом од 23 новембра 1933 године број 269 дано је банкама и веровницима заштићених земљорадника право првенства на реесконт и ломбард код свих државних и привилегованих новчаних завода. То се право првенства понавља и у каснијим уредбама. Тиме сигурно није мишљено, да се онемогући право заштићених земљорадника.

У чл. 13 Уредбе од 8 октобра 1935 године изречено је одређено да се прописи Уредбе не могу примењивати на потраживања Народне банке, али да се од овог привилегија узимају она потраживања, која су настала путем реесконта или ломбарда на основу менице заштићених земљорадника. Народној банци препуштено је истим чл. 13 да донесе одлуку о олакшици оним својим дужницима, на које би се иначе односила Уредба. Произлазило би дакле, да се овај последњи привилегиј На-

родној банци односи на њене непосредне дужнике земљораднике. То још јасније произлази из касније Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 26 септембра 1936 и то према чл. 3-7 где се самостално давање олакшице од стране Народне банке не веже за менице дане у реесконт. Осим тога по чл. 15-2 Правилника имале су непосредне банке, веровнице земљорадника да се споразуме о замени покрића и да даду налог веровнику по цесији, реесконту, да исправе преда привилегованој Аграрној банци у смислу главе III Уредбе.

Из изложеног следи и овај суд сматра, да се уредба о заштити протеже једино на непосредне дужнике земљораднике према народној банци. То следи у осталом и из тога, што остале банке као непосредне веровнице заштићених земљорадника нису ни могле више права пренети на Народну банку, него што су према закону имале саме.

Како је тражитељица извршења порекла у рекурсу, да је дуг настао пре заштите и да би извршеница била земљорадник, а у уверењу, нема података о дугу, стога то питање треба расправити по чл. 54 правилника и онда о ствари одлучити.

Одлука о трошку оснива се на § 153 и 154 Грпп. Сарајево, дне 3 јуна 1938 године.

240.

Искључена је ревизиона молба против пресуде привног суда, којом се решава имовинскоправно питање брачних другова, по завршеној бракоразводној парници, ако је вредност спора испод Динара 25.000.

(Кс. у Новом Саду, Г. 182-1932)

Касацциони суд ревизиону молбу туженога одбацује и осуђује га да тужитељици, у руке правозаступника јој, плати, и року од 8 дана под претњом оврхе 260 динара ревизионих трошкова.

Разлоги: Пошто је пресуда Апелационог суда у питању развода брака постала правоћна (Апелациони суд је брак разрешио на основу а) т. § 80 Закона о браку из кривице обеју брачних странака) тражила је тужитељица да суд реши и о њеном имовинском правном захтеву, те да се тужени осуди да јој поврати мираз, који се састоји из земљишта уписаног у гр. улошку општине К. број 2461 (око три јутара). То је земљиште, тврдила је тужитељица, привидним купопродајним уговором продала мати тужитељичина туженом за своту од 600 круна, у ствари то није био купопродајни уговор, него грунтовни пренос мираза на име туженога, за које земљиште тужени куповину није никада исплатио.

Апелациони суд је тужбеном захтеву дао места и осудио туженога да је дужан трпети да се упарничене некретнине пренесу грунтовно на име тужитељице и да јој је у име измакле користи дужан платити своту од 825 динара и парничне трошкове. Како је Апелациони суд вредност парничнога предмета установио у своти од 5250 динара дакле испод 25.000 динара, ревизија је против такве пресуде која решава само о имовинском питању између брачних странака, чија је вредност установљена испод 25 000 динара, у смислу 2 тачке § 691 Грпп. искључева, те ју је као такову ваљало одбацити и тужитељицу осудити да туженом плати трошкове ревизионога поступка у смислу §§ 543 и 508 Грпп.

Нови Сад, 31 октобра 1933 године.

241.

1. Против решења, донесених у предмету сједињења и одвојења парнице (§§ 232—235 Грпп) нема места у току по општим одредбама из § а 549 Грпп. — II. По §-у 82 стр. Грпп. потребно је да основна парница буде у току онда, када гл. умешач покреће своју парницу, а та околност, што је основна парница касније обуста-

вљена, нема утицаја на правоглавног умешача, под условом, да се ова поштоња парница може сматрати самосталном парницом — III. Приговор против актората не може се издати тек у току ревизионог поступка. То питање, да ли ће се услед промене власника (тужитеља) моћи извршити пресуда донесена у парници ради укидања сувласништва, спада у разматрање земљишно-књижног суда, код кога ће се евентуално тражити јавна продаја. — IV. Данашње економске прилике се не могу сматрати непогодним временом за укидање сувласништва. — V. У стр. Грпп. не постоје никакви посебни прописи за парничне трошкове, настале у парницама ради укидања сувласништва. (Кс. у Новом Саду, Г. 509-1933).

Касациони суд ревизиону молбу тужене странке одбија, а услед прикључења тужитељева ревизионој молби, мења пресуду Апелационог суда тако, да тужену странку осуђује, да тужитељу исплати на руке његова адвоката на име парничних трошкова Динара 7397 а на име прививних трошкова Динара 2305 у року од 15 дана, под претњом извршења. Уједно осуђује тужену странку, да тужитељу исплати у истом року и под истим правним последицама, на име ревизионих трошкова Динара 1250 такођер на руке тужитељева адвоката.

Разлози: Неоснована је жалба тужене странке, да је суд повредио формално-правна правила, што никада није донео решење о сједињењу основне парнице са парницом главног мешача, и ако је то требао учинити и то решење уручити и туженој странци, како би се она могла жалити против сједињења парнице. Није основана ова жалба зато, што је основна парница обустављена, па тако суд није ни могао сјединити парницу главног умешача са обустављеном основном парницом. Иначе, против решења, донесених у предмету сједињења и одвојења парница (§ 232—235 Грпп.) ни нема места утоку по општим одредбама § 549 Грпп.

Исто тако је неприхватљива жалба тужене странке и у погледу парничних трошкова, јер и за парницу ради укидања имовне заједнице, важе општа прописи стр. Грпп. о парничним трошковима, а не оно правило, на које се тужена нетачно позива.

У разматрање осталих жалба формално-правне природе, Касациони суд се није могао упустити зато, јер су све те жалбе, поводом поднесеног утока већ једном решене по Касационом суду, решењем од 3 новембра 1931 године број Вп. 754/15/1931. Овим решењем је наиме Касациони суд изрекао, да је по § 82 стр. Грпп. потребно да основна парница буде у току онда, када главни умешач покреће своју парницу, а та околност, што је основна парница касније обустављена, нема утицаја на право главног умешача, под условом, да са ова потоња парница може сматрати самосталном парницом, — што је овде случај

Исто тако је том приликом решено и питање таксе, које питање тужена поново не може потезати, а још мање се може Касациони суд упустити у поновно решавање једном већ решених питања.

Тужена износи још и то, да је главни умешач, по приложеном овереном препису grunt. улошку — после доношења пресуде позивнога суда продао свој део некретнине, следствено томе, како је престао бити земљишно-књижни власник, изгубио је право актората.

Ни ова жалба није таква, да би се она могла уважити, јер све кад би се у парници ради укидања имовне заједнице, у току парнице, на тој основици, да је тужитељ у тој парници, другоме предао спорне некретнине, и могао ставити приговор против актората, овакав се приговор не може остварити тек у току ревизионог поступка. То питање пак, да ли ће се услед промене власника, моћи извршити пресуда, спада у разматрање земљишно-књижног суда, код кога ће се евентуално тражити јавна продаја.

Тужена се жали и због повреде материјалног права, наводећи, да се у данашњем тешком привредном времену, на дражби не може постићи одговарајућа цена, па се зато ово садашње време има сматрати непогодним за укидање заједнице путем јавне продаје.

Ни ова се жалба не може прихватити, јер данашње време, кад се услед побољшања економских прилика, вредност некретнина поново подигла, не може се сматрати непогодним временом за укидање сувласништва путем јавне продаје.

Даља је жалба тужене странке, да склопљени уговор између тужене и правног претходника главног умешача, у погледу начина укидања имовне заједнице, не прелази на главног умешача самим купом једног дела упитне некретнине, — такођер се не може уважити.

Тужитељ, као сувласник упитних кућа, има права да тражи укидање имовне заједнице путем јавне дражбе. На супрот томе, тужени је могао доказивати, да се упитне куће могу поделити и у природи и да, према томе, не постоји разлог за јавну продају. Тужени међутим није ни покушао, да се на овај начин брани, једино се позвао на садашње тешке економске прилике, које садашњицу чине непогодном за тражење укидања сувласништва путем јавне продаје. Како је пак овај навод, по тачном схватању призивног суда, неоснован, то призивни суд није повредио материјално право, када је тужби места дао.

Како је дакле ревизија тужене странке неоснована, то је ваљало одбити и тужену странку осудити на исплату ревизионих трошкова.

Главни умешач — тужитељ, придружио се ревизионој молби тужене странке, наводећи, да је Апелациони суд повредио § 425 Грпп. тиме, што му није досудио све парничне и призивне трошкове, као и Дин. 431 плаћених за обнародовање у новинама, обављеним по налогу Округног суда.

Ова жалба главног умешача основана је, јер као што је горевеише већ речено, у старом Грпп. не постоје никакви посебни прописи за парничне трошкове, настале у парницама ради укидања имовине заједнице. Према томе и у овим парницама се имају применити општи прописи Грпп. о парничним трошковима, што значи, да странка која се без икаква оправдана разлога безуспешно противи укидању сувласништва, има да сноси све трошкове. Из овог разлога је ревизиони суд морао пресуду Апелационог суда у погледу парничних трошкова преиначити и тужену — у смислу §§-а 543, 508 и 425 Грпп. осудити на сношење свих парничних и позивних трошкова, заједно са оних Динара 431 за обнародовање огласа, који је трошак и опет тужена странка проузроковала; а који је тужитељ издао поизречном налогу Окружног суда.

Нови Сад, 23 септембра 1937 године.

242.

За предмете, које је отац приликом венчања своје ћерке, овој предао, сматра се да су ћерци предати у својину; ко противно тврди, има то да докаже. Замерка.

(Кс. у Н. Саду, Н. Г. II. 645-1934.)

Касациони суд у Новом Саду ревизију тужитеља I. р. одбија и осуђује га да плати туженој фирми у име трошка ревизионог поступка износ од 664 динара у року од 15 дана под теретом принудног извршења.

Образложење: Против позивне пресуде која је преиначила првостепену пресуду на штету I. ред. тужитеља М. Е. поднео је исти ревизију.

Исти напада позивну пресуду на темељу тачке 3 и 4 § 597 грпп.

Сматра да је позивна пресуда основана на погрешној чињеничкој претпоставци, да је он заплећене предмете под ст. 1—4 и 7 пленидбеног записника даровао извршенику т. ј. супрузи II ред. туженог Р. Х., и ако је

на основу материјала доказног поступка, те рачуном доказано, да је он спорне ствари за себе купио, а извршеници дао само на употребу.

Овај ревизиони разлог не постоји, јер у парници нема података да је тужитељ I. реда извршеници својој кћери купивши спорне предмете пре венчања, себи придржао право власништва дотично, да их је дао само извршеници на употребу.

Околност, да је тужитељ као отац поводом венчања купио извршеници спорне предмете, указује на то, да је те предмете купио извршеници као поклон и као свадбену опрему; те је противно тужилац био дужан доказати што у парници није ни покушао, а нарочито није пружио доказе у том правцу да је тужитељ I. реда дао само на употребу извршеници заплењене предмете.

Према томе не предлежи разлог ревизиони из § 597 т. 3 грпп. а не оснива се призивна пресуда ни на погрешној правној оцени ствари (§ 597 т. 4 грпп.)

Што се тиче сведокиње уд Г. Ј иста је саслушана само гледе заплењеног предмета под ст. 16 пленидбеног записника, који није искључивао испод оврхе I. ред. тужитељ, који је поднео ревизију, него II. ред. тужитељ, гледе којег је пресуда провомоћна, пошто тужена није гледе тог дела пресуде ревизију поднела, па како при саслушању исте сведокиње присутне странке нису тражиле, да се она и на остале околности испита, нити су ставиле приликом њеног саслушања замерку гледе начина њеног саслушања то се у смислу § 260 грпп. не може поново њено саслушање одређивати.

Пошто дакле тужитељу I. реда није успело доказати да је давши спорне предмете извршеници приликом удаје, дао јој исте само на послугу нити се то може у таком случају пресумирати, ваљало је ревизију тужитеља I. реда одбити и потврдити призивну пресуду.

Изрека о ревизионим трошковима оснива се на § 152 грпп.

Нови Сад, 8 јуна 1938 године.

243.

Дозвољено је груншовно осигурање привр. супружанског издржавања, ако постоји опасност изигравања тога права од стране обвезаног лица.

(Кс. у Новом Саду, Г. 720-1930.)

Ревизионој молби тужитељичиној делимично места даје: овлашћује тужитељицу да може на основу ове пресуде тражити непосредно код грунтовне власти груншовно осигурање свога привременог супружанског издржавања досуђеног у своти од 250 динара месечно, плативог сваког 1-ог у месецу на некретнине тужених уведене у грунтовном записнику града В. Б, број 7785, 7287, 4328, 7434 и 4951 под Б 798 под топ. бројем 2396, 2397, 4308, 6306-б и 6069-б. У осталом делу ревизиону молбу тужитељичину одбија.

Осуђује тужене да плате тужитељици у име делимичних ревизионих трошкова 520 динара у року од 15 дана под теретом оврхе а на руке тужитељичиног правозаступника.

Разлози: Тужитељица тражи у својој ревизионој молби, да се пресуда Апелационог суда допуни, те да јој се дозволи да може досуђено привремено супружанско издржавање осигурати на некретнине тужених, наведене у пресуди првостепеног Суда. Позива се у том погледу на садржину склопљеног споразума са својим мужем у ком поравнању јој је ово осигурање дозвољено.

Ова је жалба основана, стога је овој молби тужитељичиној требало места дати, јер је доказана опасност за тужитељичино потраживање будући су тужени отуђењем некретнина покушали изиграти тужитељицу у погледу ове њене тражбине.

Тражила је, даље, тужитељица да јој се у целости досуде трошкови које је она тражила, како пред првостепеним судом, тако и пред призивним и ревизионим.

Ова је жалба у погледу првостепених и призивних

трошкова неоснована, јер је првостепени суд у целисти досудио трошкове према величини спора и уложеном труду а ове трошке и овај суд је нашао за примерене. У погледу призивних и ревизионих трошкова, призивни суд је досудио само делимичне трошкове јер је тужитељица са својим призивом само делимично успела, а исто је тако требало и ревизионе трошкове само делимично досудити тужитељици јер је само са једним делом своје ревизионе молбе успела. Захтев тужитељичин да суд искаже да је нападнути уговор фиктиван а не даровни, без важности је за ову парницу јер је уговор према тужитељици стављен ван снаге. Питање, да ли је одговор даровни или је чисто фиктиван, има важности за међусобни одношај тужених а они овако установљење нису тражили.

У Новом Саду, 11 октобра 1934 године.

244.

Прокуриста је само заступник по пуномоћству, а не законски заступник деоничарског друштва. Законски заступник је управни одбор. Према томе прокуриста не може бити преслушан као странка, него само као сведок.

(Кс, у Н. Саду, Рев. II 643-1936.)

Ревизију тужених не уважава, побијану пресуду Апелационог суда одобрава и обвезује тужене солидарно, да плате тужитељици у име ревизијског трошка износ од 1420 динара, у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Пресуду Апелационог суда побијају ревизијом тужени на основу ревизијског разлога из бр. 2 §-а 597 Грпп. и предлажу да се побијана пресуда у целисти укине односно преиначи, тужба одбије и тужитељица пресуди на снашање парничних трошкова све три инстанце.

Тужитељица у свом благовременом ревизијском одговору предлаже: да се ревизија тужених не уважи, по-

бијана пресуда потврди и тужени обвежу и на снашање ревизијских трошкова према прикљученом трошковнику.

Ревизијски разлог из бр. 2 §-а 597 Грпп. налазе тужени у томе:

1) што је Апелациони суд засновао своју пресуду на исказу сведока Г. С. прокуристе тужилачке странке, који као прокурита тужилачке странке и према томе њен законити заступник није могао бити преслушан као сведок, него само као странка;

2) што ни Апелациони суд није одредио већ и код првостепеног суда тражено доказивање преслушавањем сведока Ј. Д., на околност да је тужена меница дата тужитељици искључиво за то, да је може употребити у циљу реесконта код Народне Банке Краљ. Југославије;

и 3) што се Апелациони суд неумесно позива на кореспонденцију која је вођена између парничких странака, јер се из исте не види у коју сврху је меница од 75.000 динара дата тужитељици. Ни један од изложених ревизијских разлога није основан.

Ад 1) По §-у 37 и 38 трговинског закона, прокурита је само заступник по пуномоћству, а не законски заступник деоничарског друштва. Законски заступник акционарског друштва је у смислу §-а 186 трговинског закона Управни одбор. Према томе, Г. С. као прокурита тужитељице а не њен законски заступник, није могао у смислу § а 469 од. 3 Грпп. бити преслушан као странка, него само као сведок, а као странка могао би бити преслушан у смислу §-а 469 од. 3 Грпп. само законити заступник тужитељице означен у §-у 186 тргов. закона.

Ад 2) Не постоји таково правно правило по којем би суд морао одредити тражено даље доказивање, ако је већ на основу извесних доказа у парници стекао своје убеђење у погледу околности које су битне по судбу спора. Суд је дужан само то одбијање даљег доказивања да образложи, што је Апелациони суд прихватајући чињенично стање из првостепене пресуде — и учинио а

то његово образложење као тачно прима и овај Касациони суд.

Ад 3) Апелациони суд је по тужитељу приказану, а по туженима неоспорену кореспонденцију у вези са свим осталим доказима изнесеним у парници брижљиво оценио и сходно §-у 368 Грпп. образложено установио прихваћајући чињенично стање из првостепене пресуде да утужена меница није дата тужитељици из услужности, нити је реесконтована код Народне Банке, а то установљење не може ни бити предмет ревизије а нарочито не ревизијски разлог из бр. 2 § а 597 Грпп. који се односи на недостатке поступка пре оцене доказа.

Услед изложеног ревизија тужених као неоснована није се могла уважити.

Диспозиција у погледу сношења ревизијских трошкова по туженима заснива се на §-у 143 и 152 Грпп.

Нови Сад, 13 априла 1938 године.

245.

Намештеник приликом иступања из службе, кад прими своја берива, дужан је одмах изјавити, да придржава право, да тражи још и евентуално остале припадљивости, за које држи, да има право на њих, иначе губи право на шужбу. (Кс. у Н. Саду, Г. 576-1933).

Ревизиона молба тужитељице се одбија.

Разлози: Призивни суд је тужитељицу одбио и због тога, што је установио, да је тужитељица примивши своју од 10.000 динара изјавила да нема више што да потражује.

У својој ревизионој молби тужитељица то установљење не напала, већ каже само, да се њена изјава, дана приликом иступања из службе, да нема више што да потражује, тиче само отказног рока, а не и прекорвременог рада.

Како је намештеник, кад иступа из службе и прима берива, која му још припадају, дужан одмах изјавити, да

придржава право, да тражи осим оног што прима, још и евентуалне припадљивости, за које држи, да на њих има право, а тужитељица ни не тврди да је то учинила, то већ из тога разлога њен се тужбени захтев не може уважити, па је Касациони суд морао њену ревизиону молбу одбити.

Због тога је беспредметно питање, да ли је суд требао тражити мишљење од Министарства Социјалне политике, да ли тужитељица спада у помоћно особље по § 3 закона о заштити радника.

У Новом Саду, 28 септембр 1937 године.

246.

Железница одговара за целу штету, ако се роба није покварила из разлога који лежи у особитој природи робе, него због пропуштања у отпремању.

(Кс. у Н. Саду, Г. 196-928.)

Касациони суд ревизиону молбу туженога одбија и осуђује га да тужитељу, на руке његовога правозаступника, плати, за 15 дана под претњом оврхе. 300 динара ревизионих трошкова.

Разлови: Пресуду Апелационог суда напао је ревизионом молбом тужени. Жали се да је призивни суд донео пресуду са повредом како формалних (тако и материјално-правних правила.

Према пропису 4 т. 86 §-а железничко-саобраћајне уредбе железница не одговара за штету на роби, која је по својој особитој природи склона да се изнутра поквари, те се има сматрати, да је штета настала из те опасности, јер је из те опасности могла произаћи.

На околност и у доказ тога да се пиво зато покварило, јер је било сасвим младо, тужени се позивао на вештака, али га је суд — жали се тужени — са молбом, да се вештак преслуша, одбио, те је тако пресуду донео са повредом формално-правног и материјално-правног правила.

Нижи судови су установили као чињеницу, да се зато покварило, јер је закашњено стигло и осудио је Државни Ерар да плати штету, коју фактура исказује, док је према прописима 1 т. 94 §-а железничко-саобраћајне Уредбе железница дужна накнадити штету до висине чисте возарине, ако није означено обезбеђење уредне испоруке, ако је пак означено, до означене своте. Како тужитељ и не тврди да је ово обезбеђење означено, припадала би му само чиста возарина.

Ове жалбе туженога нису основане.

На основу исказа код првостепенога суда преслушаног стручњака, доњи судови су установили као чињеницу, да се пиво зато покварило, јер је на путу остало пуних 15 дана. Према оваком установљењу, дакле, узрок што се пиво покварило не лежи у природи робе, нити у томе, што је, можда пиво било младо, како то тврди тужени, те је стога позивање на 4 т. 86 §-а железничке саобраћајне Уредбе без основа.

Тужени није нити у призиву нити у току поступка код Апелационог суда нигде тражио, да се на околност, да је пиво било младо и да се стога покварило, преслуша стручњак, те је његова жалба да је Апелациони суд повредио формално-правно правило, када није одредио преслушање стручњака на ову околност, без основе. Првостепени суд је, међутим, како се то види из решења од 24 октобра 1924, одредио био преслушање стручњака Љ. Д., кога је био предложио тужени, но овај стручњак на расправу од 8 јула 1925, када је требао бити преслушан, није приступио, на коју није приступио нико нити од стране туженога, нити је тражио да се уместо предложенога стручњака преслуша — други, те је тако суд преслушао само стручњака Б. Ф., кога је предложио тужитељ. Неоснована је, дакле жалба туженога да доњи судови нису хтели одредити преслушање стручњака кога је тужени предложио.

Одштета има у овом случају да се досуђује према

пропису 88 §-а железничке саобраћајне Уредбе а не 94, који се односи само на случајеве одштете ради прекорачења рока за испоруку. Према томе је позивање туженога на овај члан железничке саобраћајне Уредбе такођер без основа.

Одреба о ревизионим трошковима оснива се на прописима 543 и 508 §§ Грпп.

У Новом Саду, 22 маја 1928 године.

247.

1. Власник куће је дужан да своју живу бодљикаву ограду, која граничи са стазама и пешачким путевима, тако држи у реду ш. ј. креше, да она не доведе у опасност пролазнике. — II. Околност, да озлеђени није одмавођен у болницу, не ослобађа дужника од плаћања отштете, када се случај десно у месту где нема болнице. III. Губитак ока има две последице: нагрђеност, која се само делимично може отклонити уметањем вештачког ока, и умањење радне способности. За обе последице оштећеном припада отштета.

(Кс. у Н. Саду, Г. 1033-1929).

Касациони суд у Новом Саду ревизионој молби о беју странака делимично места даје, те пресуду призивног суда у погледу висине одштете за нагрђеност снижава на своту од 5000 динара, у осталом делу пресуду призивног суда разрешава и упућује тај суд на доношење нове одлуке у погледу потраживања због умањене радне способности и трошкова парнице, који се у овом поступку установљавају за тужитеља у износу од 1500 динара а за тужене исто у износу од 1500 динара.

Разлози: Није основана жалба ревизионе молбе тужених да је призивни суд с повредом правних правила установио да су они дужни тужитељу дати одштету.

По установљеном стању ствари, наиме ограда је пред кућом тужених била жива ограда и бодљикава, да

простор земљишта од тротоара, па до њихове ограде припада области, да према административним прописима постоји дужност власника кућа бодљикаве ограде које граниче са стазама односно пешачким путевима у реду одржати т. ј. кресати.

Како су пак тужени тек касније после несрећног случаја који се десио малодобном тужитељу, кресали живу ограду поред њихове куће, то су они одговорни за тај случај, јер нису се држали полицијских прописа, и јер је услед тога малодобни тужитељ без своје кривице изгубио једно око.

Околност да је тужилац наводно тек више дана касније отишао у болницу, те да му се једино због тога морало око путем операције извадити, не ослобађа тужене од одговорности, јер поред тога што ове околности нису установљене с обзиром да се случај десио у селу и једном сељачком детету, не може се установити да је наводно пропуштање уследило било намерно, било из тешког нехата, већ само из незнања родитеља. Није основана ни она даља жалба ревизионе молбе тужених, да тужитељу зато, јер је у времену када се случај десио био тек 7 год. не припада никаква одштета осим лекарских трошкова (које су у осталом тужени подмирили). Губитак ока свакако има две последице. — Нагрђеност која се само делимично може отклонити уметањем вештачког ока и умањену радну способност. Због обе последице тужитељу припада право на отштету.

У погледу прве последице позивни је суд установио одштетну своту у износу од 25.250 динара.

Ова је свота висока, те је исту услед ревизионе жалбе тужених ваљало снизити на 5000 динара, јер је тужилац мушко дете, те су код њега умањене последице нагрђености.

Што се пак тиче одштете због умањене радне способности, позивни је суд повредио материјално право, када је тужбу у том погледу одбио, јер је и ако је ту-

жилац када му се је случај десио био тек 7 год. ипак му припада право да даде установити и осигурати своје право на оштету због умањења радне способности.

Његово младо доба имаће само ту последицу, да ће му се висина одштете имати установити према броју година у различитим свотама и условно ако то доба година у животу достигне.

Но како призивни суд није установио стање ствари у том погледу са колико процената је умањена радна способност тужитељева с обзиром на његов друштвени положај и занимање које ће обавити, те колика може бити његова зарада у времену када за привреду буде способан постао, када ће ово време наступити и докле трајати, те у колико ће се висина зараде предвиђајући мењати, то се је пресуда призивног суда у погледу висине отштете због умањене радне способности — која ће се периодично имати исплаћивати — услед ревизионе молбе тужитеља имала разрешити.

Ревизиона молба тужитеља основана је и том питању, да ли се има штета — као што је то призивни суд изрекао — поделити.

Призивни суд, наиме, зато је поделио штету, јер је нашао да и родитеље тужитељеве терети одговорност због тога, што је малодобни тужилац изгубио једно око, јер да нису водили потребан надзор над тужитељем који је имао 6—7 година, него му дозволили да сам иде улицама у 6 сати по подне.

Ово стајалиште призивног суда није тачно, јер поред тога што није уобичајено сељачку децу од 6—7 година не пуштати по улици у вече у 6 сати, када се — као што је то установљено — свет враћа са станице, нема клузалне везе између несрећног случаја и наводног пропуштања родитеља тужитељевих, јер се тај случај догодио баш у присуству света који је долазио са станице и могао се догодити исто тако у сред дана, јер му узрок није био то, да је била помрчина. Зато је ваљало

овој жалби тужитеља места дати те изрећи да се штета не може делити.

Расположење у погледу трошкова парнице оснива се на 509 § Грпп-а будући је донесена само делимична пресуда и ствар враћена призивном суду.

Нови Сад, 15 маја 1930 године.

248.

1. Менични приговори се имају сви одједном подићи, јер касније приговоре суд неће узимати у обзир. — II Прецртавање адресе, улице стана меничног обвеваника и назнака нове адресе т. ј. стана, не чине меницу неважећом, како то произлази из наређења §§ а 1, 2, 68 и 69 Меничног закона. (Кс. у Н. Саду, Рев. 169-1935.)

Ревизију туженога не уважава, побијају пресуду Апелационог суда одобрава.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда уложио је тужени ревизију и то из ревизијских разлога који упућују на бр. 2, 3 и 4 § 597 грпп. и предлаже да се побијана пресуда преиначи, тужитељ са тужбом одбије и пресуди на плаћање парничних, призивних и ревизијских трошкова.

Касациони суд испитујући пресуду Апелационог као призивног суда а поводом ревизије туженог нашао је да ревизијски разлози туженога нису оправдани, и то онај под 3 § 597 грпп. зато, јер се установљење Апелационог суда да тужени није слеп, не противи са садржином списа и није ни у противречности са парничним списима, а ни са лекарским уверењем, јер је тамо наведено да тужени слабо види, а не да је слеп или да не види уопште; а онај ревизијски разлог који упућује на бр. 2 § 597 грпп. пак неоправдан је зато, јер се у смислу §§-а 654, и ст. 2 § 643 сви приговори имају поднети одједном, а тужени је приговор због домицилирања менице изнео на претресу, ма да му је налогом достављен био и препис менице из које је могао видети да је меница

домицилирана. — На концу пак неоправдани су ревизијски разлози туженога који упућују на број 4 § 597 грпп. и то први јер према чињеничком стању установљеном по I. степену суда а усвојеном по позивном суду спорно потраживање је настало после 20 априла 1932 године, према томе не потпада под уредбу о заштити земљорадника, а други који се односи на исправку адресе меничног обвезника неоправдан је зато јер — како је то већ Апелациони суд умесно образложио, — *прецртање адресе, улице стана, не чине меницу неважећом како то произлази из наређења §§ 1, 2, 68 и 69 меничног закона.*

Како су дакле према горе изложеном ревизијски разлози туженога неоправдани ваљало је решити као у диспозитиву.

Нови Сад, 16 октобра 1936 године.

249.

То питање, да ли припада отпуштеном општинском порезном бележнику плата на време после његова отпуста још два месеца, не спада у делокруг редовног суда, него управне власти.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 58.1935.)

Услед ревизије тужене укида по службеној дужности како пресуду позивног суда тако и пресуду првог степеног суда и тужбу одбацује.

Пресуђује тужитеља да плати туженој у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име прво-степенних трошкова 200 динара у име позивних 787 и у име ревизионих трошкова 352 динара.

Разлози: Тужитељ у својој тужби износи да је тужена општина М укинула место пореског бележника услед чега је тужитељ изгубио своје место. Тужена је 29 децембра 1932 године решила, да предвиди у буџету плату на два месеца, која плата припада тужитељу зато, што није био добио друго место, те му је тужена хтела

то да исплати. Банска Управа је и потврдила буџет, у коме је одобрена исплата ове двомесечне плате.

Тужена пориче да је дужна тужитељу платити било шта за ова два месеца а та околност, што је у буџету предвидела плату за два месеца још не даје право тужитељу, нити ствара обвезу тужене, да је дужна тужитељу исплатити утужену своту у име двомесечне плате за време када он већ није био у служби.

Предмет спора је баш то, да ли је тужена дужна да плати тужитељу утужену своту у име двомесечне плате, или не? Како ово питање, да ли припада тужитељу плата на два месеца или не, на време после отпуста из службе, не спада у делокруг суда, него у делокруг управних власти, то је требало обе пресуде нижих судова укинути и тужбу одбацити. Уједно је требало тужитеља осудити на снашање свих трошкова ове парнице.

У Новом Саду, 17 марта 1938 године.

250.

По §-у 6 Закона о заштити радника, код осталих предузећа осим индустријских и рудничких, радно време траје 8—10 сати дневно. Ово се време може продужити само тако, да укупан број сати преко једне недеље не пређе преко 60 сати. Рад преко 60 сати има се платити као прековремени. — Паушалирање није дозвољено с обзиром на § 5 Закона о заштити радника.

(Кс, у Н. Саду, Рев. II 283-1935).

Ревизија тужитеља се делимично ужавава, па се привна пресуда делимично мења и тужитељу у привној пресуди досуђена главница повишава на 2939'05 динара, затим се тужени осуђује да плати тужитељу у име привостепених парничних трошкова 753 динара, у име прививних трошкова 160 динара, све то у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

У делу, којом се вишак тужбеног захтева одбија привна се пресуда одобрава.

Рекурс туженог се не уважава.

Равлози: Против призивне пресуде тужитељ је поднео ревизију у којој се жали, што му призивни суд није досудио као прековремени рад и 114 сати, јер да је прековремено радио код туженог првог месеца после наступа на рад.

Наводи, да је установљење суда у противречности са парничним списима, кад каже, да према исказу самог тужитеља исти није радио првог месеца више од 9—10 сати, па да тако нема у томе месецу прековременог рада, будући је он исказао, да се је споразумео са туженим да првог месеца ради 8 сати дневно, па да према томе постоји и у томе месецу прековремени рад.

Ова се жалба није могла уважити, јер је већ првостепени суд установио у пресуди, да је прековремени рад оно време, које је тужитељ радио преко 10 сати, а то установљење је у складу са тужитељевим захтевом у записнику под 6, у којем он сам тражи као прековремени рад само оне сате, које је радио преко 10 сати.

Жали се даље тужитељ, што му суд није досудио плату и за 222 сата, које је радио недељом и празником.

Ова је жалба основана.

Према § 6 зак. о заштити радника код осталих подuzeћа осим индустријских и рудничких радно време траје 8—10 сати. Ни по томе §-у а ни по § 8 истог закона радно време које траје 10 сати не може се продужити; по тач. 4 § 8 може се продужити за поједине дане, али само уз компензацију, да који други дан ради мање и то преко недеље. Дакле у недељу не може радити, кад је већ преко недеље одрадио својих 60 сати.

Жали се даље тужитељ, што је призивни суд одбио га са захтевом наплате 298 прековремених часова, рачунајући по 2 сата дневно за остале дане осим недеље и празника, јер да је за те сате по споразуму плаћен са 800 динара месечне плате.

И ова је жалба основана, јер као што је горе истак-

нуто, преко 10 сати на дан, рад се не може продужити, но ако је продужен онда мора бити и плаћен и то као прековремени. Паушалирање нема важност с обзиром на § 5 зак. о осиг. радника.

Призивни суд је извео рачун на основи 827 сата, које је установио првостепени суд, одбивши од истих 114, 222 и 298 сати, а према становишту Касационог суда припадају тужитељу наведена 222 и 298 сата, дочим му не припадају 114 сата.

114 сата по 4·13 динара износи 470·82 динара, која свота кад се одбије од 3404·87 динара, што је први суд досудио за свих 827 сати, онда излази да тужитељ има да добије још свега 2939·05 динара, на коју своту је повишен износ, који је досудио призивни суд.

Што се тиче парничних трошкова, тужитељ је с великим делом тужбеног захтева успео, па му је стога досуђен првостепени, призивни и ревизиони трошак с обзиром на § 143, 145 и 152 Грпп.

Из истих разлога је одбијен рекурс туженог гледи парничког трошка.

Нови Сад, 13 маја 1938 године.

251.

Повишењу издржавања жене, у смислу §-а 413 ст. Грпп. има места само онда, ако се битно измене оне околности, на основу којих је суд установио висину издржавања. (Кс. у Новом Саду, Рев. 523 1936.)

Касациони суд ревизију туженога одбија, пресуду Апелационог као призивног суда потврђује и осуђује туженога да плати тужитељици у име ревизионих трошкова Динара 228·80 у року од 15 дана под теретом оврхе.

Раслози: Тужени напада пресуду Апелационог суда због погрешне правне оцене ствари наводећи да је тужитељици 1921 досуђено 1000 круна — 250 динара у име

привременог издржавања, а како је куповна моћ 250.— динара од то доба скоро удвостручила, то да је неоправдано повишена тужитељици свота издржавања на 400 динара.

Наводи даље да се његово материјално стање није побољшало, а да се тужитељичине прилике нису погоршале, те да се из тога разлога није могла повисити тужитељици свота привременог издржавања.

Ове су жалбе неосноване. Суд је утврдио да је тужени 1932 године имао бруто пензије 850 динара а 1 априла 1935 године Динара 1559.92. Према томе је суд правилно установио да су се прилике туженога промениле на боље. Исто је тако суд правилно установио да су се прилике тужитељичине промениле на горе, јер је у оно доба тужитељица зарађивала ручним радом од чега је услед старости и болести отпала.

Ове чињенице тужени није напао, према томе суд је правилно поступио када је привремено издржавање тужитељици повисио сразмерно промењеним приликама.

Неоснована је и она жалба туженога да се куповна моћ динара и круне није изменила. Тужитељици је у оно доба досуђено издржавање у крунама, а опште је позната ствар да је куповна моћ круне јако пала и да су баш из тога разлога чиновничке пензије и плате утврђене у динарима у повишеној своти услед чега је и тужитељица оправдано тражила да јој се повиси привремено издржавање установљено у крунама на динарску вредност, а према садањим приликама и куповној моћи динара, што није валоризирање и што је суд без повреде правних прописа и учинио.

Како је ревизиона молба туженога неоснована, требало га је са истом одбити, нападнуту пресуду потврдити и туженога осудити на снашање ревизионих трошкова. У Новом Саду, 26 септембра 1936 године.

*

Судска пракса. Жени припада само потребно издржавање,

и зато сама та околност, да је муж дошао у вишу групу, не може послужити основicom за повишење досуђеног надржавања. (К. 662-1903.)

Може се снизити свота за надржавање жене, услед редукције плате државног службеника. (К. 3863-1931.)

Ковачно надржавање не може тражити жена, ако овакав захтев није ставила у бракоразводној парници, нити је тамо задржала право на посебну тужбу (К. 10962-1915 — Н. О. 411 — 3002-1931); само онда не мора да задржи ово право, ако се муж обвезао на плаћање надржавања. (К. 4908-1930.)

252.

Истина, да по § 180—182 Вп. има да се лице означено као ванбрачни отац изјави, да ли се таквим признаје, те да се у случају непризнавања има противна странка упути на парницу, но у конкретном случају било би без сврхе упућивање тужитељице, да од туженога, у ванпарничном поступку исходи изјаву, да ли се признаје ванбрачним оцем, јер тужени током целог поступка није признавао, да је отац малодобног детета.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 85-1939.)

253.

I. Ималац бианко менице овлаштен је, у недостатку одређеног споразума, да меницу испуни по своме нахођењу. Моменат, када је настала менична обавеза за потписнике бианко менице, није моменат, када је меница испуњена, већ моменат када су потписници на меници ставили свој потпис. — II. Есконтна листа не значи споразум у погледу доспелости менице, јер према сталној судској пракси дан доспећа наведен у есконтној листи значи само толико, да ималац бианко менице нема права пре тога дана да истакне доспелост, а не значи, да се меница баш тим даном као доспећем има испунити.

(Кс. у Н. Саду, Н. Г. 834-1934.)

259. *

Правно је правило, да странке које су једном склопиле погодбу у погледу поделе заједничких некретнина, касније не могу тражити другачији посед, који се прошиви утаношеној подели.

(Кс. у Н. Саду, Г. 102-1925.)

260.

Нема места развргнућу заједнице у погледу некретнина, путем јавне дражде, ако је иста некретнина оптерећена правом плодоужитка.

(Кс. у Н. Саду, Г. II. 553-933.)

Касациони суд у Новом Саду ревизиону молбу тужитеље одбија, а одговор тужене I. р. као касно подишешен одбацује.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда уложио је ревизиону молбу тужитељ.

Жали се, да је призивни суд повредом материјалног права донео побијану пресуду када из неспорних чињеница није извео тај закључак да је тужена I реда само ради изигравања развргнућа заједнице пренела свој сувласнички део на своју децу задржавајући за себе доживотно право плодоужитка.

Ова жалба није основана, јер је према чињеничком стању које је установио првостепени суд, а прихватио и Апелациони суд, утврђено — а што међу странкама није ни спорно — да је тужена I реда на кратко време пре предаје тужбе поклонила свој сувласнички део својој малолетној деци туженима II. III. и IV. реда задржавши за себе на истој некретнини право плодоужитка. Тужена I реда пак као власник свога сувласничког дела била је власна пре ове парнице неограничено располагати са својим делом некретнине, те је тако могла исти и поклонити својој малолетној деци и затражити за себе право плодоужитка. Пошто је тужена све ово учинила пре

М. Д. СП/846

Улагање правнога лека пре доставе одлуке.

У примедби, саопштеној у књ. XVIII код случаја 62 заузелисмо то правно стајалиште, да се правни лек може уложити и пре доставе дотичне одлуке, чим је она објављена, односно чим је она у писменом саставу предата писарници (§ 512). У доказ тачности овог правног стајалишта, поред тамо наведених разлога, наводимо још ово:

Одређењем рока за правни лек, закон искључује само то, да се одлука побија после истека рока за правни лек; а нема таквог законског прописа по коме се одлука суда не би могла напасти пре почетка рока за правни лек.

За овако законско наређење нема ни потребе, ни оправдана разлога, јер док законску одредбу, да је правни лек искључен после рока, оправдава та околност, што се формална правоснажност одлуке не може држати неизвесно време *in suspensio*; дотле овај разлог не захтева то, да се искључи побијање одлуке пре почетка рока.

Шта више, овакав поступак и одговара основној интенцији нашег Грпп., да наиме ствар за што краће време пројури кроз све судске инстанције.

Најман—Греговић: Коментар грађ. парн. поступка на стр. 1243 у вези са тумачењем §-а 558 Грпп. јасно и изречно каже, да је пре почетка рока за призив предат призив пуноважан.

Исто овако правно стајалиште заузима и Полак I 435 и II 579.

Курија у својој одлуци број 2313/917 (Др. Сладић: Приватноправна пракса 1918 сл. 38) такођер је стала на исто правно гледиште.

Из горе изложенога се види, да наше правно стајалиште одговара како теорији, тако и пракси.

Др. Н. И.

ЧУВАЈМО ЈУГОСЛАВИЈУ!

Позив на претплату!

Како су овим бројем п. претплатници примили већ 11 бројева за 1938 годину, то умољавамо ону г. г. претплатнике, који још до данас нису исплатили претплату за 1938 годину, у износу од Дин. 120 — да изволе то одмах учинити не чекајући писмени позив од Уредништва, односно од наших повереника.

Уједно, овим путем позивамо оне наше п. претплатнике, који на супрот многих опомена, још ни до данас нису исплатили претплату за **раније** године, да изволе то одмах учинити.

Објављујемо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из неких ранијих година, свако годиште по 100 динара. **Судије, судијски и адвокатски приправници ова ранија годишта могу добити у пола цене.**

Умољавамо наше п. претплатнике и пријатеље, да нашу „Збирку“ препоруче својим пријатељима и познаницима, како би иста могла у већем обиму излазити.

Нови Сад, 15 новембра 1938 год.

Уредништво „ЗБИРКЕ“

НОВИ САД

Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.

Чек. рачун 51.660.

254.

Рекурсни суд може као очевидну погрешку односно неважност исправити навив обвезаног лица за плаћање рекурсног трошка, али не може исправити одредбу, да се трошак у место на руке извршеника исплати на руке његова адвоката. (Кс. у Н. Саду, Рек. II. 23-1937.)

255.

Адвокат на чије руке је правомоћно досуђен трошак, по сталној судској пракси, може у своје име тражити извршење ради наплате истих трошкова.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 122-1936.)

256.

Удата жена, која својим понашањем доводи у сумњу свој добар глас, даје оправдани разлог за развод брака на основу тач. а) §-а 80 Закона о брачном праву.

(Кс. у Н. Саду, Г. 712-1933.)

257.

Кућа се има сматрати недељивом, па као таква није подесна, да се имовна заједница у погледу ње развргне путем поделе у природи.

(Кс. у Новом Саду, Г. 625-932.)

258.

По начелима Угарског приватног права над законитим или узакоњеним дететом очинску власт врши отац; он је по тој власти законити заступник свог мл. детета и има по правилу (§§ 16. 24. 25 закон. члана XX:1877) да без давања обрачуна рукује имањем свога детета.

(Кс. у Новом Саду, Г. 41-925.)

